

1763.

1. Geiger, Joannes Bursardus: Ad audiendam orationem pro capessendo munere juris professoris publici extraordinarii . . . invitata simulque de causa fideicommissorum in principis familiis nobilitatione dissertat.
2. Rudolphus, Francus Christophorus: De criminibus delictorum, casibus ut plurimum accessoriis.
3. Praetorius, Christophorus Daniel: De origine principum eorumque successione in territorium imperii Germanici.
4. Zindel, Joannes Christianus: De ecclesiis cathedralibus.

1764.

1. Geiger, Joannes Bursardus: Ad audiendam orationem pro capessendo munere juris professoris publici ordinarii

--- innotat vindex de origine et et factis
jurisconsultorum Romanorum Rosert

2. Hauschild, Joann. Fridericus: De fidei bus a
malae fidei possessore restituendis eorumque
usuris
3. Schierschmidtus, A. Justinus: Programma in au-
gurali: De usuris ultra quincunces licet proci-
sis non exigendis . . . Dissertationi in aug. Candidati
Joann. Fridericus Hauschild de fidei bus a malae
fidei possessore restituendis eorumque usuris
praemissum.
4. Schierschmidtus, Joann. Justinus: De testamento
coram solo iudice non conficiendo.
5. Schierschmidtus, Joann. Justinus: De iudice
philosopho.

6. Leutker de Loeyen, Malthaenus: De jure navali,
nec mercatoribus, nec aliis civibus, sed nautis
et opificibus, Lib. et imp. civitatis Lindanicae,
in mari Saevico seu lacu Botanico justa statuta
privatim et solitarie competente, cum Commis.
1765.

1. Rommannus, Andreas Elias: De libertatibus et cura,
toribus ex more Augustano.

2. Rommannus, Andreas Elias: De valore cambii in
imperio

1766,

1. Schierschmidtus, Dr. Fortunus: De interpretatione
contra eum facienda qui clarius loqui debuit.

2. Schierschmidtus, Dr. Fortunus: De dacione directo
vasallio oppugnerando fundo consensum potentibus
non difficili.

[Faint, illegible handwritten text in cursive script, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

DE
CRIMINIBVS
DELICTORVM CARNIS
VTPLVRIMVM ACCESSORIIS
DISSERTATIO

Er. 13. num. 5.

2

P 444

QVAM
IN ALMA FRIDERICIANA
PRAESIDE
VIRO CONSVLTISSIMO AC DOCTISSIMO
DOMINO
IOANNE CHRISTOPHORO
RVDOLPHO D. 1763, 2

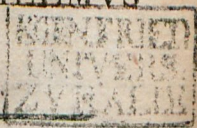
IVR. P. P. O. ET PHIL. EXTRAORD.
ELECTORALIS MOGVNTINAE ACADEMIAE SCIENTIARVM VTILIVM
ERFORDENSIS MEMBRO ORDINARIO ET SOCIETATIS
TEVT. ERLANG. SOCIO HONORARIO

PATRONO AC FAVTORE SVO
OMNI OBSERVANTIAE STUDIO DEVENERANDO

DIE FEBRVARII MDCC LXXIII
PLACIDAE ERVDITORVM DISQVISITIONI

SVBIICIET
AVCTOR ET RESPONDENS
CAROLVS FERDINANDVS GVILIELMVS

BESEKE
BVRGO - MAGDEBVRGENSIS
SOCIET. TEVT. ERLANG. MEMBR. ORDINAR.

ERLANGAE
EX OFFICINA WALTHERIANA.

DE
CRIMINIBVS
DELICTORVM CARNIS
VTPLEVRIMVM ACCESSORIS
DISSERTATIO

IN ALMA FRIDERICIANA
PRAESIDE
VIRO CONSULTISSIMO AC DOCTISSIMO
DOMINO
IOANNE CHRISTOPHORO
RADOLPHO D.
IVR. P. O. ET PHIL. EXTRAORD.
ELECTORIS MOEVTIAE ACADEMIAE SCIENTIARVM VTIIVM
HONORARIIS MEMBRO ORDINARIO ET SOCIETATIS
TEXT. TRIANG. SOCIJ HONORARIO
PATRONO AC FAVTORE SVO
ORDI OBSERVANTIAE STUDIO DEVERENDO
DEI UNIVERSITATIS CLAUDII
ELIACIDAE FRABITORVM DISCVSSIONI
AVCTOR ET RESPONDENS
CAROLVS FERDINANDVS GAEBELMVS
BRESLAE
PUBLI. MAGISTRO
SOCIO SVB. HONOR. ORDIN.
FRANCOF.
EX OFFICINA

A MONSIEUR
MONSIEUR
JEAN JUSTE
DE VOIGTS

CONSEILLER DU HAUT TRIBUNAL
DES APPELS AU SERVICE DE SA MAJESTE
BRITANNIQUE

A
CELLE.

A MONSIEUR
MONSIEUR
JEAN JUSTE
DE VOIGTS

CONSEILLER DU HAUT TRIBUNAL
DES APPELS AU SERVICE DE SA MAJESTÉ
BRITANNIQUE

A
CELLE

MONSIEUR,

Entre les autres motifs que j'ai eu de
tenter quelque chose dans la republi-

que des lettres, un des plus agréables
à été le desir de vous témoigner publiquement
les Devoirs qui m'attachent inviolablement à
vous. Et que ne feroit-on pas pour plaire à
un Mécenas quand même l'evenement ne re-
pondroit pas à l'attente. Je prends donc la li-

berté, MONSIEUR de VOUS offrir les
premieres de mes études. Ce sont en effet des
premieres, & qui par conséquent ne peuvent
plaire qu'à un Coeur genereux comme le VO-
TRE. Aussi est-ce, ce qui m'enhardit à VOUS
prier très - humblement d'agrèer cette foible
ébauche. Mais le contenu n'est il pas trop af-
freux pour être présenté à vos Yeux si doux
& compatissans? Non, car celui, qui comme
VOUS, qui en effet portez le Nom de JUSTE,
aime la Justice & qui la possède en un si haut
degré, sait aussi bien exercer une juste Severité
qu'être élement. Ce n'est donc point un crime
que de mettre entre vos Mains des choses, qui
quoique terribles, ne laissent pourtant pas d'être
justes & équitables. VOUS êtes Amateur
des arts & des sciences & une telle matière n'est
elle pas de leur ressort? Je dis que VOUS ai-
més les sciences, c'est ce que je prouve non feu-

le-

lement par VOTRE erudition actuelle, par l'il-
lustre Employ auquel elle VOUS a conduit,
& par VOTRE bibliothèque bien nombreuse
& la mieux choisie; mais encore en ce que fort
jeune & modèle de VOS compagnons d'étude
VOUS avez déjà disputé publiquement & sans
doute avec bien de la gloire à l'Academie de
Helmstedt ou VOUS faifiez VOTRE cours.
La preuve en est encore dans les mains du Pub-
lic. Je tais vos autres louanges de peur de
me rendre suspect de flatteries, qui ne donnent
jamais du relief à des Personnes recomman-
dables par leurs merites. Je me borne, MON-
SIEUR, à VOUS souhaiter toutes les prospe-
rités imaginables, dont le Ciel VOUS veuille
comblér jusqu'au dernier periode de l'âge le
plus avancé. Dieu VOUS fasse voir dans Mr.
VOTRE FILS, avec lequel j'ai l'honneur d'être
ici étroitement lié par nos études, une constan-
te

ré imitation de vos illustres Vertus. Quant
à moi j'ose vous demander avec instance la
Continuation de vos bonnes graces auxquelles
je me recommande avec beaucoup de Res-
pect & de deuouement étant avec toute la pas-
sion possible,

MONSIEUR,

Votre très-humble & très-obéissant
Serviteur

Charles Ferdinand Guillaume Beske.

I. N. I.

CAPVT I.

GENERALIA TRACTATIONIS SISTENS.

SYNOPSIS.

*Instituti ratio 1. Thematicis expositio 2. Crimina tractanda
recensentur 3.*

§. I.

Animo quidem constitueram vsus et exercitii gratia quaedam de delictis carnis commentari. Quum vero mihi in oculos incurreret, haud indocta VNGEPAVERI *de delictis carnis* commentatio; statim destiti ab eo, quod mihi initio propositum erat, cogitans, male illum agere, qui litteratam quasi cramben recoqueret. Vt igitur idea ideam parit, ita et illico mutato consilio de delictis carnis materies, sese conuertit in, non dicam similem, sed tamen affinem et mox post conceptum delictorum, quae carne perpetrantur, exsurgentem cogitationis materiam. Inde illa nostra in fronte huius libelli inscriptio, inde haec, quam vides, tractatio aut potius rerum quarundam criminalium delibatio. Elegi igitur materiam, quae, quod ad singula attinet, vetus est, quod ad tractandi vno loco methodum et nexum, quo singula crimina spectantur, plane noua mihi videtur. In quantum haec tibi omnia videantur vera, in quantum falsa, in tantum ea L. B. aut accipias beneuole aut reiicias humaniter, rogo.

A

§. II

§. II.

Ante omnia autem thematis, de quo mihi summi differendi copiam, idea, quam cum illa coniungi volo, praestruenda erit. Quum contineatur propositione composita, quae duo inuoluit, scilicet I. *delicta carnis* II. *delicta seu crimina eorum accessoria*: primo illa, tum etiam haec definienda veniunt. Sunt autem delicta carnis illa, quae committuntur per illicitum partium genitalium usum; adeoque in illis ad tria potissimum respiciendum est. Primo enim videndum est, ad quemnam praecipue finem natura partes genitales destinauerit? Et quoniam quidquid per structuram organorum corporis obtineri potest, eorum finem constituit: finis partium genitalium hic erit, vt homo fit, et vt qua talis. Deinde in illud inquirendum, an certus partium genitalium vsus tendat ad eorum finem obtinendum, nec obligationibus hominis cum in abstracto tum in concreto, tam erga semetipsum, quam erga alios, sit contrarius? Si enim finis organorum genitalium obtineri nequit, vel vsus eorum obligationibus contrarius, erit earum partium illicitus. Tum quoque videndum est, an adit quaedam poenalis lex, quae certum partium genitalium vsuum poena notauerit? Hac posita, quod factum, delictum erit, quum contra eiusmodi lege deficiente factum, etsi illicitum, etsi peccatum sit, delictis tamen annumerari nequeat *). Quod spectat ad *delicta delictis carnis accessoria*, mihi generatim *accessorium est*, quod ad rem extra substantiam eius aduenit, siue hoc fiat semper, siue aliquando, siue vtplurimum. Ergo erunt crimina delictis carnis vtplurimum accessoria, illa crimina quae ad delicta carnis extra substantiam **) eorum plerumque adueniunt s. cum illis plerumque coniunguntur. Ratio vero, cur et quatenus ad ea

vt-

*) Variis sic legibus prohibetur concubitus cum alterius coniuge, cum virgine aut volente aut inuita, cum persona in gradibus ad nubendum prohibitis, cum bestiis et eiusdem sexus personis etc. ex quibus omnibus delicta illa carnis famosa oriuntur, nempe: adulterium, stuprum tam simplex quam violentum, incestus, sodomia etc.

**) Delicta et per consequens delicta carnis vt res morales spectari posse, nemo negabit, res vero cum physicas tum morales substantiam habere (nam alias non essent res) notum est. Substantia vero rerum mihi est complexus moralitatis earum s. distinctius loquendo, eiusmodi earum qualitates, quae eas tanquam res morales constituunt, aut non abesse possunt nisi velis, eas non amplius esse, quod esse supponuntur. Quum igitur res morales sint res, habeantque substantiam, sequitur, iis etiam aliquid accedere posse, quod earum substantiam seu essentiam non afficit et varias earum affectiones extrinsecas complectitur. Hoc est quod accessorium vocauimus.

ut plurimum seu plerumque adueniant, seu iis accessoria habeantur, frequentibus patebit, si prius quae sint illa crimina ex recensione eorum §. 1q. et definitione singulorum §. 4. 1q. perceperimus.

Schol. Dixi in themate *ut plurimum*, quia absonum et contra rationem foret omnem, statuere, haec crimina, quae exponentur, omnia aut numquam peculiariter et separatim committi aut ad perpetranda delicta carnis necessario requiri.

§. III.

Quum igitur crimina delictis carnis accessoria, sint delicta, quae eum delictis carnis plerumque coniunguntur (§. II.), facile est intellectum, ea vel antecedere delicta carnis atque ad illa viam sternere vel post illa perpetrata seu consummata demum subsequi. Hac ratione considerabimus I. ea crimina, quae suppetias carnis delictis ferunt, quorum primario pertinent 1) raptus 2) lenocinium et 3) procurata sterilitas. II. ea quae praesupponunt iam consummatum delictum carnis idque sequuntur. Cuius generis sunt: 1) abactio foetus 2) infanticidium et 3) expositio infantum; ut adeo duas Classes et sex species eorum habeamus criminum quae tractamus.

CAPVT II.

SPECIALIA COMMENTATIONIS EXHIBENS.

SECTIO I.

De Definitionibus et natura criminum delictorum carnis ut plurimum accessoriorum.

SYNOPSIS.

CLASSIS I. de his, quae delicta carnis praecedunt, nempe: a) de raptu 4. b) de lenocinio 5. c) de procurata sterilitate 6. *CLASSIS II.* de his, quae delicta carnis sequi solent, nimirum: a) de abactione partus 7. de quibusdam eius affinis 8. b) de infanticidio 9. c) de expositione infantum 10.

CLASSIS I.

§. IV.

Inter crimina delictis carnis accessoria primo loco retulimus raptum, qui consistit in violenta abductione personae honestae animo libidinem exercendi facta. Requiritur itaque ad corpus delicti 1) translatio

latio personae de loco in locum, 2) ut illa fiat sine consensu eorum, in quorum potestate est persona raptā, seu a quorum arbitrio dependet determinatio loci, ubi illa morari debet, hoc est enim violenta abductio. Si igitur e. g. suae potestatis femina inuita abducitur, vel alieni iuris consentiens, sed inuito patre *l. 4. D. de diu. R. l. 1.* vel inuita consentiente patre arg. *l. 15. D. de cond. instit.* raptus adesse potest. Porro requiritur 3) ut persona, quae abducitur, honesta sit, nec meretricio more viuat, quum leges hic ad *castitatis corruptionem* respiciant *l. 1. pr. C. de raptu virg. CCC. art. 113.* ibi: eine unversehmbte Jungfrau u. quae apud meretrices nulla est, quamuis de caetero quoad corpus delicti parum referat, mulier rapiatur vacans vel nupta *l. 5. §. 2. D. ad L. Jul. de vi pub. libera* vel ancilla aliena *l. vn. pr. et §. 1. C. de raptu virg.* Addo et 4) vltimum requisitum, nimirum ut abductio fiat animo Venerem exercendi *) quod fuit cum *ex l. vn. C. de raptu virg.* ibi: *maxime cum virginitas vel castitas corrupta restitui non possit*, tum ex *CCC. art. cit.* ibi: einer unehelichen Weib, eoque hoc, de quo agimus, delictum ab aliis quibusdam, e. gr. a plagio, discernitur.

§. V.

De Lenocinio nunc videndum, quod crimen est, quo quis personas, quarum pudicitiam prostituit, mercales habet. *Femina* autem prostituta dicitur, quum vagae alterius libidini exponitur. Finis huius delicti est, non ut libidini aliorum satisfiat solum, sed praecipue ut a parte delinquentis, i. e. lenonum, qui Plauto lubentes sunt malo muliebri, quaestus sit atque lucrum **) *Nou. 14.* Est vero vel *simplex* vel

*) Equidem hic turbas excusat *c. 6. X. de raptor.* de cuius quippe sensu non vna est doctorum sententia, cum alii hunc textum de *raptu sponsae* intelligant, alii de ea quae post raptum demum raptori *desponsata est*, eoque casu raptum etiam inuito patre commissum, dummodo postea raptā in matrimonium consentiat, secundum decretales quasi pro non factō habendum esse censent. Operae profecto pretium esset, in genuinum textum sensum, curatius inquirere, atque non hic de sponsae raptu, vel eius, quae primum inuito patre auoue paterno, in quorum potestate fuerat, vel etiam inuita matre, raptā, postea in matrimonium cum raptore consenserat, agi censerem, sed potius illud parentes tentare, atque de femina inuitis parentibus, i. e. collateralibus maxime masculis, abducta, in decretali sermonem esse contenderem, si modo instituti ratio probationes asserre permetteret. Sed hoc facturus instituti fines egrederer nimium; atque ita intra nudae diuinationis limites subsistere malo.

**) Differt igitur ratione formae a fornicatione in eo quoque, quod ibi quaestus sit penes lenonem, hic vero penes fornicatricem.

vel *qualificatum*. Hoc committunt parentes filias, et mariti uxores suas prostituentes. BOEMMER in *Iur. crim. Sect. II. c. 30. §. 316. sq.* Illud quaelibet aliae personae. Si igitur ad corpus delicti in lenocinio respicimus, ad illud requiritur 1) actus, quo quis personam aliorum libidini exponit; qui siue *positivus* sit, siue *prius* in coniuventia subdola consistens, nihil refert, vt ex Nemesios Carolinae verbis: *gebräuchen läßt*, recte colligit KRESS. ad *CCC. art. 122.* deinde 2) vt persona prostituta a prostituyente sit diuersa, quum alias, cunctis renitentibus, omnis, quae corpore quaestum facit, femina in lenocinii crimen incidere deberet; 3) vt circa subiectum prostitutum delictum carnis actu insequatur, per *CCC. art. 122. sq.* Quemadmodum igitur persuasio successu carens, vel etiam praeludia illicitae Veneris accessisse, ad lenocinium non sufficit, ita e contrario nec requiritur, vt omnia ad propositum delictum carnis pertinentia, prorsus absoluta fuerint, et e. g. feminis immissio facta. Necessarium vero est 4) vt prostitutio facta sit animo lucri faciendi, *um einigerley Genieß willen* &c. vt dicitur in *CCC. art. 122.* Quod sufficit, etsi lucrum actu non sit perceptum. Caeterum, etsi interdum lenocinium commississe dicatur, qui feminam gratis prostituit, proprie tamen hoc crimen, etiam si ad lenocinium propius accedat, lenocinium non est, vt patet ex *l. 29. §. 2. 3. 4. D. ad L. Iul. de adult. ibi: qui aliquid accepit, vt uxorem pateretur adulterari meretricio quodam genere ***),* fusiusque demonstrari posset, ad limites, quos mihi posui, excedere atque in antiquitates excurrere liceret. His tandem requisitis in lenocinio qualificato accedit 5) nexus personae prostitutae cum prostituyente, vt filiae cum patre vel vt vxoris cum marito, ob *CCC. art. cit.* Nam idem delictum e. g. a fratribus sorores, a curatoribus minores virgines prostituentibus committi, praeeunte CARP. ZOVIO *Pract. Crim. Part. III. Quaest. LXXI. num. 45. sq.* tutius negatur.

§. VI.

Tertium, quod huc referimus, delictum est procuratae sterilitatis, idque consistit in actu, quo persona ad sobolem procreandam

A 3

fit
 ***) Etsi plerumque lucrandi animus pars lenocinii essentialis habeatur, attamen alia sententia est BEYER in *Delin. Iur. civ. sec. Pand. lib. 48. Tit. 5. pos. 43.* adeo vt nulla lucri mentione facta lenocinium sic definit, quod crimen sit, quo quis prostitutionem alienae pudicitiae adiuvat. Verum, si de proprio termini sensu quaeritur, illud tolerari nequit, quum meretrices tantum fuerint illae, quae palam corpore quaestum faciebant, et proflissime quae

fit inhabilis, quae vel actu habilis est, vel futura est. Supponitur igitur quod ad corpus delicti spectat, 1) persona vel actu habilis, cuius non tantum membra genitalia quoad structuram integra, sed corpus etiam sufficienti feminis vel nutrimenti foetus copia instructum, vel persona, quae, si maturior aetas accesserit, habilis futura est, quales sunt impuberes, in quibus structura partium genitalium pro aetatis ratione vitium non habet. Non ergo in feminam necessario committitur hoc crimen, sed etiam in masculos committi potest *arg. c. 5, X. de homicidio* ibi: *homini aut mulieri* et *arg. CCC. art. 133.* ibi: *wer auch einen Mann oder Weib unfruchtbar macht.* Deinde quoad corpus delicti requiritur 2) sterilitas superueniens et 3) actus, non tantum quem, sed etiam *ex quo* necessario sequitur impotentia generandi vel concipiendi, quod variis quidem modis e. g. venenis malis vel vi extrinsecus admota, committi posse constat, caeterum hoc loco enumerari modos non adeo opus est. Efficiunt autem, quae modo attuli, requisita, ut corpus delicti saepius incertum sit. Dolus an necessarius sit ad corpus huius delicti, an potius culpa sufficiat, ex eo diiudicandum est, an culpa impunis sit, de quo infra dicam. Quod vero ad personam spectat, circa quam hoc admitti potest delictum, nihil refert seipsum, an alium, sterilem reddiderit, qui sceleris auctor est, per *CCC. art. 133.* ibi: *die Frau, so sie es auch an ihr selbst that.* Nec etiam placet *BARBOSAE* sententia, quam tamen *KRESSIVS* ad *CCC. art. cit.* damnare non ausus est, nimirum feminae nimis arctae, ut citra vitae periculum parere nequeat, licite poculum sterilitatis praebere; nam, qui libidini non patrocinandum esse censeo, magis eiusmodi feminae tutum, magisque legitimum remedium suaderem, ab omni Venere abstinentiam.

CLASSIS II.

§. VII.

Foetum in materno adhuc vtero haerentem, ab ipso conceptionis tempore anima rationis capace iam praeditum, hominibus accensendum esse, haud immerito censeo. An eadem mens fuerit Romanis Ictis, non adeo manifestum est. Si credis *BOEHNERO* in *Dist. de caede infantum in vtero* §. 9. quaestionem pertractanti, ab ea sententia in lupanari ad hoc habebantur, ut a lenone pro lucro prostituerentur, *TRECKEL* ad *Briffon sel. Am. lib. I. cap. IV.* hoc ipsum vero lenonis turpissimum commercium veteribus lenocinium proprie sit dictum.

tia paulo alieniores fuerunt. Sed non omnia eius argumenta satis stringentia videntur. Nam quando ex eo, quod veteres partum *in rebus humanis esse* passim negant, arguit, illos et *hominem* illum negauisse, nexus non modo consecutionis deesse videtur, sed obstat etiam *l. 38. §. 5. D. de poenis* ibi: *quodsi eo* (abortionis nimirum poculo) *mulier aut homo perierit etc.* vbi quid aliud est *homo*, quam partus in vtero? Quando ad *l. 1. §. 8. D. unde cognati* prouocat, vt doceat, ex Vlpiani mente embryonem nondum esse *animal*, non satis perspexit, ibi sermonem non esse de partu in vtero, sed potius de eo, qui prorsus *nondum conceptus* est. Verum de tali quaestio non vertitur. Sed, *IUSTINIANVM*, ait, de eo, qui adhuc in vtero geritur, dixisse, quod *homo fieri speretur*, *L. 14. C. de fideic. libert.* Hanc autem spem, quidni ad talem traheremus hominem, quales nosmet sumus, videlicet natum, eoque potiori iure, cum eodem textu is, qui in vtero est, feruus vocetur, qui tamen homo est. At, inquiet aliquis, *partus, antequam edatur, mulieris portio est viscerum*, *l. 1. §. 1. D. de insp. ventre*. Sit ita. Si enim talis portio viscerum non est, quales sunt reliqua viscera, nihil impedit, quo minus simul homo sit. Plura non addo. Si coniecturae locus est, rectius sensere Icti veteres, obsecrari dixere, et aequi est Interpretis, eorum dicta in meliorem partem explicare. Ex his autem, quae haecenus dicta sunt, iam aliqua ratione colligere possumus, quae fuerit Romanorum de partus abactione sententia. Qui patriam apud Romanos potestatem olim limicibus omnibus, naturalibus etiam, expertem fuisse censent, vt censuit nouissime GERARD TEYSSEN in *Diss. de patr. potestat. effectibus apud Romanos*, Lugd. Bat. a. 1756. habita p. 16., patri vi iuris vitae necisque licuisse, abigere partum, matri, si aliis abactione iniuria fieret, non licuisse, extra hunc casum eidem id alii licuisse, alii ob malum exemplum eidem non permissum fuisse, putant. Vid. BOEHMER *Diss. cit. §. 12. sq.* Equidem in ea omnia fusius inquirere non licet, sed mea tamen sententia nullis vnquam Romanis legibus ius datum vel patri, vel vlli hominum, expellere partum vtero. Si quis procrato abortu conceptum occupauit ne nascatur, illud non iure factum, sed iniuria impuni. Nam patrio vitae necisque iure ius adeo monstrum non contineri, docebitur infra, et TERTVLLIANVS, vbi in *Apol. cap. 9.* verbis sequentibus: *nobis vero, homicidio semel interdicto, etiam conceptum vtero, dum adhuc sanguis in hominem delibatur, dissoluere non licet; homicidii festinatio est, prohibere nasci: nec*

refert natam quis eripiat animam, an nascentem disturbet. Homo est, et qui futurus, etiam fructus omnis iam in semine est: Christianorum cum Gentilium moribus contendit, hisce non ius obicit, sed factum. Nec aliis etiam vetustis legibus eiusmodi ius datum esse, argumento est illa decantata l. 2. D. de mortuo infer. „ Negat lex regia, mulierem, quae praegnans mortua sit, humari, antequam partus ei excidatur; qui contra fecerit, spem animantis (i. e. partum, spe saltim adhuc vivum) cum grauida peremisse videtur. „ At vero quid refert, ut spem animantis quis peremisse videatur, si illam sine fraude, sine poena, imo iure quodam perimere licuisset? Sed forsitan quaeret aliquis, quorsum haec omnia dicta sint? Scilicet, ne cui mirum videatur, nouioribus ad minimum legibus abigere partum delictis accenserit. Vid. CCC. art. 133.

Est vero abactio partus seu procuratio abortus, actus, quo foetus adhuc immaturus ex utero expellitur. Quum vero, foetus vel inanimatus (*ἀκατέργαστος* Pl. 139. *ἢ παιδίον μὴ ἐξικονισμένον* Exod. 21.) vel animatus (*παιδίον ἐξικονισμένον* Exod. 21.) sit, constat abactionem partus tam inanimati esse, quam animati. Ad corpus igitur delicti in genere requiritur 1) embryonem in utero iam actu adfuisse, adeoque conceptionem actu fuisse factam; 2) illum nondum esse maturum, nec 3) quod exanimatus sit, constare; 4) factum, quo embryo utero expellitur (*Bejwang*) CCC. art. cit. alias nondum suapte sponte egressurus. Qui igitur molam, vel monstrum expellit, quaeue semen, quod vas muliebree hausit, ante conceptionem eiecit, et ita effluxum siue *ἐκρυσιν* efficit (per 1.), medicus obstetrices manus praebens, vel medicamentis labores partus adiuvans (per 2. et 4.), vel foetum in utero mortuum exturbans (per 3.), ac tandem femina, cui praeternaturalis foetus exclusio, ante diem a natura destinatum, sponte et sine vi, contingit (per 4.), partum abegisse vel procurauisse abortum in sensu apud Ictos recepto dici non potest, nam alii abortus significatus, quos sistit TEICHMEYER in *Inst. med. leg. cap. 10. q. 1.* nihil ad nos.

§. VIII.

Affinia huius delicti habet FORCKEL in *diff. de crimine partus abacti*, cap. III. §. 25. Illuc refert 1) Infanticidium 2) Poculum amatorium arg. l. 38. §. 5. D. de Poen. 3) Poculum sterilitatis arg. c. 5. X. de homic. Cardio rei in eo vertitur, quid sub affinis criminis

CRIM. DELICT. CARN. VTPL. ACCESSOR.

intelligas. Si *species*: non erunt, quae modo enumerauimus, procurati abortus affinia. Quod enim ad primum attinet, *infanticidium* proprie in infante iam nato committitur, uti constabit ex §. sq. Abortio- nis vero poculum embryonem tollit, seu hominem conceptum quidem, sed nondum natum. Si tamen verborum significatum receptum paululum immutare et quemlibet actum, quo vita infantis tollitur, infanticidium dicere, duasque eius species constituere velis, alteram in infanticidio proprie sic dicto, alteram propter mortem foetus abactionem vel antecedentem vel subsequenter, in partus abactione consistentem, non quidem grauem me aduersarium habebis; sed sic quoque infanticidium non erit abortus procurati, sed potius partus abactio infanticidii species. De *poculo amatorio* non est, quod multis dicam. Non enim primario ad abigendum foetum spectat, sed e contrario ad amorem conciliandum datur, quamuis saepissime philtrea noxia sint atque corpori humano venena *), HOFMANNI *Medic. rat. Tom. II. cap. 2. §. 10.* ideoque si eiusmodi potu alicui nocitum sit, qui exhibet non immerito graui coercendus sit poena, l. 38. §. 5. *D. de Poen.* Non autem maiori iure *poculum sterilitatis* sensu quem diximus ad procurati abortus affinia referri poterit. Quum enim abactio foetus conceptum supponat hominem, non aequè poculum sterilitatis, diuersa vtriusque ratio impedit, quo minus alterum alterius species haberi possit. Interim si per affinia criminis alia, quae *similitudinem* referunt, intelligas, tam infanticidium, quam poculum sterilitatis partus abacti affinia haberi posse non nego. Quemadmodum enim poculum sterilitatis conceptionem eius impedit, qui alias conceptus fuisset, adeoque vitam, ne accedat, prauehit; quemadmodum abortio poculum occupat conceptum, ne nascatur: ita infanticidio vita iam nati tollitur; adeoque haec omnia faciunt, ne viuat, qui alias in viuus futurus erat.

§. IX.

Infanticidium latiori sensu est homicidium in infante et quidem iam nato commissum, eoque sensu solummodo ad occisi aetatem respicitur: strictius si verbum sumas, est homicidium in liberis infantibus commissum. Si igitur ad ea, quae corpus delicti in quolibet homicidio

*) Hoc docet exemplum PETRI LOTICII et LUCRETII, quem ferunt infan-
tium atque iustorum factum fuisse, ex philtro, quod ipsi concubina eius
LUCILIA propinauerat. V. MULLERVM in *Histor. crit. Einleitung zu No-*
thiger Stenais der alten Schriftsteller P. II. lib. I. cap. IV. p. 155.

dio generatim constituit, addas, auctorem caedis fuisse occisi ascen-
 dentem, seu, quod eodem redit, occisum fuisse inter caedentis liberos,
 habebis corpus delicti in infanticidio strictius accepto. Qui vetere Ro-
 manorum iure patribusfamilias illimitatam prorsus in filios filiasque fa-
 milias vitae necisque potestatem competisse contendunt, haecenus in-
 fantidium a patre commissum, qui filium in potestate habebat, deli-
 ctis annumerare nequeunt. Horum vestigia praesit, quem supra excita-
 uimus, GERARDVS TEYSSEN in *diff. cit. cap. 2. pag. 16. sqq.* ex eius
 enim sententia truncus sit, qui audeat negare, quod patribus olim oc-
 cidendi liberos nocentes, innocentes, mastrandi eos ut reliquas pecudes
 quadrupedesue, ius fuerit atque potestas. Sic igitur praescos illos Qui-
 rites pietatis puduit in liberos, ut, tamquam viris indignam, egerint
 in exilium, aut, si mitissime egerint, feminis tantum illam, ut neces-
 sarium imbecillitatis onus, reliquerint; post saecula demum adiquot,
 quum militare paulatim robur in mores femineos declinare coepisset,
 Pompeia forte quadam de parricidiis lege, aut HADRIANI illa, cuius
 mentio fit in *l. 5. D. de L. Pomp. de parric. vel feneritate, vel*
aequitate, reductam? Etsi vero non ignorem decemviralem legem:
 patri infignem ad deformitatem puerum toper necaro, cum al-
 tera: patri in filium iustum vitae necisque potestas esto, quae-
 que sequuntur: scio tamen, monstruosos tantum partus ita occidere
 permillum, non patris arbitrio, sed ex iudicio sententiaque vicinorum
 quinque, et corpore etiam integros, sed malos et nocentes, nec pa-
 tria atrocitate solutoque legibus arbitrio, sed conuocatis amicis et in-
 stituto domestico iudicio, causa cognita, lata sententia, seruato iuris
 ordine. Si contra factum, impune potuerunt ferre facinus, ius conse-
 qui non potuerunt. V. Ill. AEBAVERI biga *Diff. de patria potesta-*
te. Tandem non modo exenta est domesticis fascibus securis, l. 3. 4.
C. de pat. pot. sed etiam culeus paratus est parentibus funesti quid mo-
lientibus in liberos; atque ex hoc tempore, paternum infanticidium cri-
minibus accensendum esse, nemo dubitat. Ad hoc infanticidium crimen
redire potest infantis expositio l. 4. D. de agn. et al. liber. quatenus
indirecta saltem, ut pereat, intentione, infans expositus fuit. Sed quum
tamen et aliae rationes subinde adsint, quare infantes exponantur, ita
ut mors non semper sequatur, de expositione infantum separatim con-
stituere delictum lubet (vid. §. seq.).

Schol. Criminis ergo infanticidii haud habentur rei, qui monstro-
 sum partum necant, quoniam hoc semper licuit (modo id circumspice-
 re

(ste fiat) aut. ex querundam opinione ii, qui partum iam vicinum
morti interfecere. EN G A V. *El. iur. cr. lib. x. §. 379.*

§. X.

Vt caedem liberorum promiscuam plures olim patribus Romanis
permiffam ftatuunt, ita multo magis infantes exponendi ius illis fuiſſe
centent, fed immerito. Non equidem nego, permultos forſitan pa-
tresfamilias expoſuiſſe liberos, idque non raro impune feciſſe. Quin
tamen id iure fecerint, vel maxime dubium. Vernulas ſibi domi natos
exponere poterant; deſtinatus vulgo locus erat Columna lactaria. Quid
ergo patres mali, quibus finito liberorum numero, qui vltra naſce-
bantur, ingrati erant aduenae? Fingebant, non liberos ſibi natos, ſed
ex ancilla vernulas; liberosque pro vernulis ad celebrem illam colu-
mnam exponi curabant, colore quaefito, vt facti infamiam a ſe auerte-
rent. Si iure id factum, quid opus erat colore? Sin praetextu indige-
bant, vellem, ne ius ex facto fingatur. Vtut ſit, tandem infantum
expoſitionem ad crimina relatum eſſe, non ambigendum. Sic igitur
Infantum expoſitio eſt delictum, quo quis infantes animo illos de-
relinquendi in locum quendam transfert. Plures hoc delictum cauſas
habere poteſt, ſi intentionem directam reſpicimus, nempe: *primo*, vt
pereat; *deinde* vt parcatur famae ac occurratur ignominiae; *tum* vt ab
aliis alatur; *denique* ex ſumma fieri poteſt neceſſitate et egeſtate. Ca-
ſu autem vltimo exiſtente, ſi debita circumſpectione fiat, nullum ha-
bendum delictum eſt, ac, quod inde conſequitur, omni poena caret,
imo licite fieri poteſt, quia, hoc caſu certus eſt liberorum interitus,
niſi exponantur, ipſoque eorum periculo ad miſericordiam alii prouo-
centur. Huic crimini quodammodo conuenit liberorum venditio, olim
permiffa patribus; poſtea vero a DIOCLETIANO prorfus prohibita
l. 1. C. de patr. qui fil. ſuos diſtrax. tandemque rurfus a CONSTAN-
TINO M. propter nimiam paupertatem egeſtatemque victus cauſa, ſed
in ſanguinolentis tantummodo liberis permiffa *l. 2. C. eod.* hodie con-
tra prorfus non vitata.

SECTIO II.

*De Rationibus cur et quatenus crimina haecenus definita delictis
carnis vltimum accedant.*

SYNOPSIS.

*Connexio 11. Rationes et quidem A) Generalissima 12. B) Genera-
tior 13. C) Specialior 14. D) Specialissimae; in specie a) raptus 15-
b) lenocinii 16. c) procurat. sterilit. 17. d) abort. part. 18.
e) infanticidii 19. f) exposit. infantum 20.*

§. XI.

Praemissa igitur cuiuslibet delicti definitione explicitaque natura ac indole, rationes excutiendae veniunt, cur et quomodo haec crimina ad delicta carnis accedere vteummaxime soleant: sic namque nexus inter delicta carnis eorumque accessoria distinctius patebit. Si fines delicta carnis committentium consideramus, tum necessarios, tum accidentales, haud adeo difficulter laborem perficiemus.

§. XII.

Scilicet *generalissima* omnium ratio est, vt libidini satisfiat. Quum enim omnia carnis delicta ad eum finem tendant, consequens etiam est, peccantes media ad hunc finem esse quaesituros. Quanam vero esse possint media expeditiora, quam illa nescio, quae aut (1) viam carne delinquendi aperiunt, aut (2) effectus delicti carne perpetrati tollunt vel impediunt. Illud efficit cum crimen *raptus*, quatenus scilicet sit ad extinguendum libidinis furorem et abstrahitur ab extinctione ipsa, qua accedente ad raptum nouum crimen, illicita nimirum Venus accedit (quo ipso tamen non efficitur, vt raptus in delictum carnis degeneret, per §. II. IV.); tum *lenocinium*, cum *procurata sterilitate*. Hoc vero faciunt cetera crimina §. III. enumerata et in Classe II. constituta, sic tamen, vt procurata sterilitas huc quoque certa ratione referri possit. Scilicet effectus delictorum carnis mihi videntur, illicita procreatio sobolis, cum onere alendi et educandi, ignominia ex delicto manans et poena illud vindicans. Quod si igitur e medio tollatur vel praeueniatur procreatio sobolis, tamquam effectus principalis delicti testis, corrui quoque vltimum et onus alendi et educatio, cum ignominia et poena, quia alias facillime de delicto constare nequit. Hoc vero vltimum intendit homo criminosus vel *abortum procurando* vel *natum interficiendo* aut *vero exponendo* vel etiam prorsus impediendo sobolis procreationem per *procuratam sterilitatem*.

§. XIII.

§. XIII.

Ratio *generalior* erit, vt liberius peccetur i. e. sine incommodi metu, quod vero fieri posse credunt vel obtegendo ignominiam, vel onus educandi amolendo, vel euitando poenam singulis delictis carnis irrogari solitam. Nam, si contemplerur singula haecenus descripta delicta, et ea inter se conferamus, non difficile erit intellectu, ea omnia, *Classe prima* excepta, id intendere, vt de partu, qui testimonium est concubitus, non constat; partu enim extra matrimonium extante de delicto carnis non amplius dubitatur. Extante autem delicto, ignominia persequitur delinquentem, et iudex delictum vindicat. Ex his igitur intelligi non nequit, quomodo tunc liberius peccetur, scilicet sine poenae, sine oneris metu. Ratio ex antecedentibus in promptu est: singamus enim, nullum in rep. esse actum, qui ignominiam post se trahat atque poenam; quid quaeso inde existeret? Nonne peccandi licentia? Nam spes impunitatis nutrire solet pestilentiam in subditis *Clem. 1. de celebr. miss.* At qui vero horum delictorum rei, sibi persuasum habent, hoc modo delinquendi eos tam ignominiam, quam poenam delicta carnis sequentem cum omni onere euitare posse; Ergo etiam delictis carnis quasi frenata reputantes, ad ulterius ea committenda incitantur, et liberius tunc peccare posse credunt. Specialia, quae afferri possunt, sequuntur infra.

§. XIV.

Sed et *specialior* excutienda est ratio. Scilicet et desperatio in causa esse potest, vt quaedam, quae in antecedentibus adducta sunt crimina accedant carnis delictis. Quis enim non nouit, conscientiam sibi delicti consciam intensissimis non raro affici cruciatibus, quibus de salute sua tum in hac vita, tum ratione habita futuri saeculi, maxime dubitet, vnde confluentibus praesertim aliis circumstantiis, quum poenae atrocitas ob oculos versatur, quum ignominiam reatus pedissequam cogitant, quum molestissimae paupertatis onere premuntur, desperationem saepissime oriri constat. Desperatione vero, quippe effectu et ingratisimo, et vehementissimo, homines ad inhumana quaeuis impelli posse certum est, adeo, vt impatientia doloris in furorem versa finem molestiarum, et vitae etiam, caede aliorum, et infantum quoque, tum aetatorum, tum nasciturorum, quaerant.

B §

§. XV.

§. XV.

Ad *specialissimas* demum transgrediens, contemplor *primo* criminis raptus rationem. Finis raptoris, quum semper eo redeat, ut cum persona rapta Venerem exercere possit (§. IV.); id vero diuerso modo fieri queat: finis raptorum in specie diuersus esse potest; adeoque et nexus cum delictis carnis. Primo etenim raptus matrimonii causa fieri potest: quod quoniam ad carnis delicta neququam pertinet, hoc casu nec raptus est crimen delictis carnis accessorium. Deinde et pueri raptu abduci possunt, et hoc quidem casu raptus coniungitur cum Sodomia sexus tamquam futuro crimine, tum quoque si femina rapitur, illa aut nupta est, aut innupta. Si nupta, raptum cum adulterio in nexu esse constat. Sin contra innupta, aut honesta est, aut meretrix. Sit igitur honesta; tunc eius abductione raptor ad stuprum sibi viam parat, aut simplex, aut violentum. Sit meretrix; tunc eius deductio de loco in locum coniungitur cum fornicatione: sed tamen ad raptum non pertinet (§. IV.), quamuis affine delictum sit, in vim priuatam incidens.

§. XVI.

Lenocinium, quod attinet, cauendum est ante omnia, ne finis lenocinii confundatur cum sine delicti carnis, quod illi committunt, quibus leno infamem operam praefat. Licet enim haud difficulter largiamur, extinctionem libidinis esse vtrique communem finem, is tamen a lenone non principaliter intenditur, ut sit ex parte eius, qui carnis delictum committit. Potius, quem leno principalem habet, finis in eo consistit, ut ex prostitutione personarum aliarum infame lucrum quaerat (§. V.). Ita ergo leno, ut de nefanda Venere fileam, libidini aliorum occurrat eique exponit aut feminam coniugatam, aut solutam; adeoque lenocinium vel cum adulterio, vel cum stupro tam simplici, quam violento vel etiam cum fornicatione in nexu esse potest, et leno ad delictum carnis, ab altero perpetratum concurret ut focus.

§. XVII.

Causae procuratae sterilitatis non semper eadem sunt, si finem vitimum spectes; sin proximum, semper eadem, ne scilicet soboles nascatur. Si illud delictum coniuges in se committunt, vel committi patiuntur, ut sit improle coniugium et infaecundus concubitus, in causa esse potest, non modo ut oneri liberorum alendorum sese subdueant, aut, si iam antea liberi procreati sunt, ne horum alimentis, educationi, aut futurae, quam a parentibus sperare possunt, haereditati, aucto libero-

rum

rum numero aliquid decedat, sed etiam odium erga maritum *c. 5. X. de homic.* vel vxorem. Sic vero, quemcunque finem ponas, procuratio sterilitatis tamen cum delicto carnis non connectitur, licet ipsa delictum sit. Sin contra persona soluta se sterilem reddit, vel reddi patitur, praeter fines, propter quos Eunuchos facere solent, quique huc proprie non pertinent, praecipue huc ille referendus est, vt onus liberorum et alendorum et educandorum a se amoliantur, tanquam incommodum ex procreatione sobolis alias metuendum, corpusque conferrent aptum ad actus libidinosos. Ex quibus facile colligere possumus, quod hoc delictum potissimum accedere soleat fornicationi, idque ex hac ratione, quia fornicatio exercetur potissimum ad lucrandam pecuniam quamvis turpissimam; huius vero fornicationis exercitio nihil obfaret efficacius, quam si ex vago coitu conciperet femina. Huic igitur conceptioni obuiam studet ire. Quonam quaeso medio? Illo, quo generationi aut conceptioni impedimenta struuntur i. e. per *procuratans sterilitatem.*

Schol. Haec tamen omnia non ita intelligenda sunt, quasi non alii carnis delicto similiter possit accedere sterilitatis procuratio; quin potius, vt stuprum, vt adulterium tectius et sine incommodis committi possit, ad haec quoque delicta corpus praeparare potest. Nefandae autem Veneri accedere non potest.

§. XVIII.

Causae, cur *partus abigatur*, cum causis procuratae sterilitatis ferre conveniunt. Si vxor hoc crimen in se committit, vel patitur committi, id 1) ideo fieri potest, vt maritus liberis fraudetur *l. 4. D. de extr. crim.* si 2) mulier post diuortium, ne inimico marito procrearet filium, fin 3) vidua, fauore heredum aliorum, *l. 39. D. de poen.* His 4) *FOECKEL in diff. de crim. part. abacti cap. 2. §. 34.* hunc casum addit, vt mater saluetur, si nempe non possit seruari, nisi partus abigeretur. Sunt aliae praeterea rationes, vt 5) lucrum captandum, quo sine hoc delictum plerumque fornicationi accedit, hodie *) in delictis carnis habitae; 6) vt liberatio a morbo gallico contingat, *ENGAV. El. iur. cr. l. 1. §. 397.* Imo 7) et adulterio accedere potest, ne maritus concubi-

*) Videlicet de iure Rom. fornicatio semper extra *L. Iul. de delictis carnis* disponentem fuit, *l. 13. §. 2. D. ad L. Iul. de adult. l. 22. C. cod.* et generaliter ea in re plerumque laxa admodum disciplina fuit. *HEINECCIUS Antiq. Rom. lib. IV. Tit. XVIII. §. 55. sq.*

tus vxoris cum extraneo gnarus fiat. Plura, quae addi et partim ex §. praec. colligi possunt, adiungere nolo, quum vel sic fati appareat nexus, quo partus abactio cum carnis delictis cohaeret.

§. XIX.

Infanticidium vltimum ad stuprum accedere, testis est experientia; id tamen non impedit, quo minus et fornicationi et adulterio accedere possit. Ex his enim delictis soboles procreari potest, et vt infamiam ex turpi vita, vt poenam, vt educationis onus parentes illegitimorum amoliantur, in caedem liberorum prorumpunt. Rarum vero est, vt infanticidium a parentibus legitimis perpetretur, quo casu, si *necessarium* est, veluti in partu difficili interdum contingit, ne quidem puniri potest ab causam a TERTULLIANO *lib. 1. ad Nation. c. 15.* propositam: *Atque in ipso adhuc vtero infans trucidatur, necessaria crudelitate, cum in exitu obliquatus, denegat partum; matricida, ni moriturus.*

§. XX.

Expositio infantum, etsi a parentibus legitimis non prorsus aliena sit, plerumque tamen accedere solet stupro et fornicationi, et fines plerumque cum finibus infanticidii (§. XIX.), conueniunt. Vnde fit, vt expositiorum maxima quotannis copia in Gallia habeatur *), vbi, vt verbis IUVVENALIS vtar,

- - - *Rava est concordia formae*
Atque pudicitiae - - -

Peculiaris adhuc huius criminis ratio est, quum feminae infantes ad aedes stupratoris exponunt, vt nempe partum pro suo agnoscat eumque alit atque apud se educet, HENNE *de exposit. infant. p. 25.* Accedere etiam ad adulterium, vti ex aliis, ita et ex ea causa potest, ne scilicet ex adultera natus paternam substantiam possideat, idoque marito per vxoris adulterium ansa datur ad prolem exponendam.

SECTIO

*) Obseruavi in nouellis publicis, Parisiis quotannis numerum altellorum millesimum fere tertium semper excessisse. Sic messis eorundem anno 1752, fuit 3738, n. 1758, 4969. a. 1759, 5022.

SECTIO III.

De Poenis criminum delictorum carnis ut plurimum
accesseriorum.

SYNOPSIS.

Connexio, 21. Poenae in specie: A) Raptus, cuius poenae (vt sequentium) considerantur: a) de iure Rom. 22. b) secundum ius can. 23. c) de iure Carolino seu criminali hodierno 24. *Variae affectiones poenarum recensitarum* 25. B) Lenocinii, a) de iur. Rom. 26. b) sec. ius can. 27. c) de Const. Crim. Carol. 28. *Var. affect. poenar. recens.* 29. C) Abact. partus a) de iur. R. 30. b) de iur. can. 31. c) de CCC. 32. *Var. affect. poen.* 33. D) Infanticidii a) de iur. R. 34. b) iure can. 35. c) iur. Carol. 36. *Var. affect. poen.* 37. E) Expositionis infant. a) iur. R. 38. b) iur. can. 39. c) iur. Carol. 40. *Var. aff. poen.* 41. F) Procuratae sterilitatis a) de iur. R. 42. b) iur. can. 43. c) de CCC. 44. *Var. affect. poen.* 45.

§. XXI.

Ad poenas transgredior. in quibus enumerandis ad iura in Germania communia potissimum respexi. Licet enim CC. Bambergensis et Brandenburgicae placita nonnumquam attulerim, vnicuique tamen facile patebit, id ideo factum esse, vt eo melius de vero intellectu CC. Carolinae constet, cui quippe eruendo praedictae Constitutiones admodum inscriuunt. Praeterea in singulis delictis aut poena tantum determinatur delicto *per se* spectato conueniens, aut ea quoque, quae obtinet sub certis circumstantiis in singulis casibus. Illud pro instituti ratione praestabo, hoc vero, quod attinet, mitigantia quidem nonnumquam cum exasperantibus adducam, sed *specialia* tantum, non *generalia*, ni specialis ratio occurrens exceptionem suaserit.

§. XXII.

De Iure Rom. coërcetur raptor I. *Publica vindicta*. Haec consistit in ultimo supplicio l. 5. §. 2. D. ad L. Iul. de vi publ. et priu. maxime quum nec ab homicidii crimine huiusmodi raptores vacui habeantur*)

C

*) Rationem hanc credo, quod, quum raptus libidinis gratia fiat, fama feminae in maximo versetur periculo, quae tamen cum vita pari passu ambulare dicitur.

l. vn. pr. C. de rapt. virg. quae poena multo magis contra eos obtinet, qui nuptas mulieres ausi sunt rapere, quia duplici tenentur crimine tam adulterii, quam rapinae **) *l. vn. c. all.* In ingenuam personam tale facinus perpetratum non supradicta poena solum vindicatur, sed adhuc bonorum amissione coercetur, quam non incurrunt raptores solum, sed etiam, qui illis auxilio fuerunt in ipsa inuasionem aut rapina, ceteris ministris aut celatoribus tantummodo capitaliter plectendis *l. cit. §. 1. 2. l. 54. C. de episc. et cler.*

II. *Priuata vindicta*, quam cum *violenta defensione* confundi nolum. Hanc esse permissam tam personae, quam alter rapere conatur, quam his, qui ei veniunt auxilio, et quorum sub potestate est, equidem non ambigo, quum ius defensionis connatum infinitum sit, et etiam in media ciuitate, vel per momentum cessantibus iudiciis, reuiuiscat, ad interuentionem aggressoris extendendum, si aliter quae imminet laesio nequeat arceri GROTIUS de I. B. et P. Lib. II. c. 1. §. 10. Nec illam minus esse licitam non modo parentibus, consanguineis, tutoribus vel curatoribus, patronis etiam et dominis, ex *l. vn. pr. C. cit.* perspicitur. Ne tamen priuata vindicta cum defensione violenta confundatur, id efficit, quod 1) inter personas, quibus in *l. cit.* priuata in raptorem vindicta permittitur, ipsa raptura non numeratur, cui tamen vel maxime violenta defensio permittitur; 2) quod illa priuata vindicta ad certas personas restringitur, quum ius violentae defensionis competat omnibus, qui laesis assistere volunt; 3) quod illa vindicta concedatur in raptores non omnes, sed *conuictos l. cit.* Conuictos; an in iudicio? Non puto; sic enim secundum legem non *in flagrante* possent interfici. Ergo, in deprehensos praesentibus testibus remque spectantibus, ut publico quasi iudicio condemnati censeantur. Sed violenta defensio non indiget testibus, nec praecedente sententia. 4) Quod illa vindicta secundum analogiam interpretari debet. At vindictae in adulterii casu permissae finis profecto non ille est, ut imminente laesione repellas, quod in defensione fit, sed ut iustae ex iniuria illata irae indulgeatur aliquid, *l. 23. §. 2. sqq. D. ad L. Iul. de adult.*

§. XXIII.

***) Quibus etiam *l. all.* connumerat eum, qui sponsam suam per vim rapuerit. At vero si illud suam iudices suspectam laesionem, cam in rem non continentem rationes suppeditabit b. ВОХИМЕА in *l. E. P. Tom. V. lib. V. Tit. XVII. §. 139.*

§. XXIII.

De Iure Canonico, si poenam ecclesiasticam spectes, quae tamen ad nostrum institutum haud adeo pertinet, in laicos excommunicatio, in clericis depositio constituta *c. 2. C. 36. q. 2.* quae depositio in illis etiam clericis obtinet, qui manifestos se socios raptoribus prodiderint, *c. 4. X. de purg. can.* Quod vero poenam criminalem spectat, GRATIANI saltem aevo quam saeculares leges constituerant poenam mortis, tunc quoque si raptus matrimonii causa commissus, nondum Ecclesia reprobauerat, sed si raptor ad ecclesiam cum rapta confugeret, privilegio ecclesiae mortis immunitas concedebatur, ut liquet ex dictis GRATIANI *ad c. 2. 3. C. 36. q. 1.* Nec ALEXANDRI III. aevo ea in re fuisse quicquam immutatum colligitur ex *c. 4. X. de raptor.* Quum enim WILHELMVS, Siciliae rex, Archiepiscopo Panormensi aliisque Episcopis animaduersionem in raptos commisisset, ad consultationem Archiepiscopi Pontifex negat quidem, praedictum Archiepiscopum (sine dubio ne irregularitatis vitium contraheret) poenam mortis vel detractionis membrorum immittere debere; sed tantum tamen abest, ut talem vindictam prohibeat, ut potius eam regiae potestati referendam esse censeat. An tandem LVCIVS III. et INNOCENTIVS III. hanc poenam *c. 6. et 7. X. de raptor. c. 24. X. de praebend.* plane sustulerint, casu, quo rapta matrimonii causa consenserit in nuptias, non prorsus est indubium; nec prorsus improbable est, casus utriusque propositos eos fuisse, ubi, secundum ea, quae antea dicta sunt, raptor vel privilegio ecclesiae, ad quam forte confugerat, vel alia ratione, iam mortis poenam euaserat.

§. XXIV.

CCC. in art. 118. permittit marito, si vxor, et patri, si filia rapta sit, criminaliter agere, quantumvis raptae in raptum consenserint. Poenam iur. Rom. vero ratione raptoris confirmat verbis: *der Thäter nach Sähung unser Vorfahren und unser Kayserlichen Rechten darum gestraft, und derhalben bey den Rechtsverständigen Raths gebraucht werden.* Sic igitur etiam in raptu matrimonii causa gladio in raptorem animaduertendum, per *l. vii. C. de raptu virg.* a quo alienus esse creditur Pontifex in *c. 6. et 7. X. de raptor.* Quem KRESIVS ad *CCC. art. 118. §. 7.* forum occupasse testatur, ut tunc deum ultimo supplicio locus sit, si rapta raptori nuptias ambiens con-

sentire nolit, nec ante raptum nec post raptum. Cum quo de facto quidem contendere nolim; ius autem quod spectat, de eo quaeri potest. Cur enim *CCC. art. 118.* Pontificis placitis postponi debeat, non adest ratio idonea, ac verba: unangesehen, ob die Ehefrau, oder Jungfrau ihren Willen dazu giebt, eo certius raptum etiam matrimonii causa commissum gladio puniendum esse docent, quum eam poenam expresse determinauerit, quem alias Carolinae compilatores presse secuti sunt, *V.L.R. TENGLER* in *Lebenspiegel* Part. III. fol. 102. ibi: so mag der Thäter auff des eelichen mans oder Vatters verflagen, mit dem schwert zum tod gericht; idque nec minus factum sit tam in *C. C. Bambergensis art. 143.* ibi: Und der Thäter soll mit dem schwert vom leben zum Todt gestrafft werden, quam etiam in *C. C. Brandenburgica art. 145.* Praeterea si cogitamus, Pontifices, de poena raptus criminali parum sollicitos, hanc regiae potestati reliquisse (§. XXIII.), tanto minus dubii superesse videtur.

§. XXV.

Poenam ordinariam mitigandam esse censent 1) in eo, qui sponsam aut virginem rapuit, quacum matrimonium postea celebrauit, modo nuptias legitime contrahere possit *c. pen. et ult. X. de raptor. de quo tamen cf. §. 23. sq.* 2) Qui in feminam solutam, iam publice male audientem, raptum commisit, ob circumstantiam, ad quam Legislator in poena sancienda respexit in verbis *CCC. adductis: unverseumbdte Jungfrau*, valde imminutam; vel 3) per errorem meretricem habuit, quae talis non est, ob dolum imminutum; 4) qui dissentum raptae, vel patris, simulatum credidit, et potius eorum consensum praesumpsit, propter §. 4. num 2.; 5) qui raptam non tantum non violauit, etsi potuerit, sed etiam sponte in libertatem restituit, sic enim ex poenitentia spes oritur emendationis; 6) qui feminam legitime sibi desponsatam, vel cum qua sponsaliorum tractatus proxime ad finem peruenerunt, matrimonii causa abducit, vel 7) qui feminam sui iuris solis blanditiis et persuasionibus dolosis ad fugam secum capeflendam inducit, hac enim ratione vis valde imminuitur, vid. *KRESS. ad CCC. art. 118. §. 9. not. 2.*; 8) si femina ipsa masculum ad raptum induxit *KRESS. l. c. not. 4.* Equidem *B. BOEMMERVS* in *I. E. P. Tom. V. Lib. V. Tit. XVII. §. 143.* dissentum testatur ab illis, qui illum, qui sponte consentientem et vitro sollicitantem abducit, poenae huiusmodi criminis eximere volunt; ea praecipue ratione motus, quod ita in sui iuris feminam prorsus non com-

committatur raptus (§. 4.), feminae alieni iuris consensus nullus sit. Sed etsi, qui feminam alieni iuris vltro ad raptum sollicitantem rapit, totaliter a poena liberari posse non censeam; sollicitatio tamen imputationem minuit l. 1. §. 3. D. de seruo corr. adeoque et poenam, non aequo nudus consensus.

Quum vero nonnumquam eueniat, vt aliquorum malefactorum supplicia exacerbentur l. 16. §. 10. D. de poen. paucis adhuc videndum est, quandonam exasperanda sit poena ordinaria. Hoc, nisi fallor, tunc fieri conuenit, si 1) vis, qua raptus commissus, ea est, quae gradum, quem Legislator in l. vn. C. de raptu virg. ob oculos habuit, insigniter superat, veluti, si magna vis auxiliatorum, si arma adhibita et aedes probe clausae munitaeque effractae, expugnatae, personae vel principales, vel quae his auxilio sorte fuerunt, vulneratae, occisae, itaque debellatis, qui resisterunt, raptus perfectus est; 2) si persona rapta non modo honesta est, sed et praeterea in magna dignitate constituta, raptor e contra aut vilis persona, aut saltem exiguae dignitatis, e. g. si nobilis ordinis inferioris, vel etiam ciuicæ conditionis homo, feminam ex principum ordine rapere auderet. Vtroque enim casu circumstantia, ad quam leges in poena facienda praecipue respexerunt, periculum videlicet pudicitiae, cum dolo et imputatione facti, insigniter auctae, vt casum in lege suppositum multum atrocitate superent. Quibus hunc quoque casum addendum puto: 3) si eiusmodi rapta persona sit, quacum matrimonium sine incestus crimine non possit contrahi. An vero in raptum vxoris alienae grauiori poena animaduertendum sit, non obstantibus l. vn. pr. C. de raptu virg. verbis: Quae multo magis rel. est admodum dubium, quum huius casus lex excitata expressam mentionem fecerit, nec tamen poenae discrimen constituerit.

§. XXVI.

Lenocinium olim nulla poena afficiebatur HEYNECC. Antiq. Rom. Lib. IV. Tit. XVIII. §. 53., nisi quod infamia facti lenones persequeretur; ob fordidam tamen professionem, postea infamia iuris notati sunt per l. 1. 4. §. 2. D. de his qui not. infam. omnes ii, qui lenocinium aut principaliter aut accessorie exercebant. Et quamuis deinde CONSTANTINE Imp. l. 1. C. Th. de lenonibus in Gentiles lenones mulieres Christianas prostituentes constitutionem emitteret, poenam tamen in eos non constituit, vt potius eo adhuc tempore lupanaria tolerata fuerint. IAC. GÖTHOFREDVS in Comm. in Cod. Theodos. ad L. cit. Suadente autem FLO-

MENTIO PP. vterius progressi THEODOSIVS II. ET VALENTINIANVS III. tulerunt legem, qua, non tantum adempta patribus dominisue filias vel ancillas prostituentibus potestate, has, vna cum conductis feminis, ex manibus lenonum implorato Episcoporum Iudicumue auxilio eripendas esse censuerunt, sed etiam voluerunt, vt hi, qui *inuitis* necessitatem peccandi ingerent, proscripti, poenae manciparentur exilii, metallis ad dicendi publicis *l. 2. C. Theod. de lenon. l. 6. C. de spect. et scen. et lenon. l. 12. C. de episc. aud.* Nec ita tamen lupanaria omnino sublata, quin potius ob lustralem, vt videtur, praestationem adhuc quodammodo tolerata, donec idem, cuius mentionem fecimus, FLORENTIVS P. P. propriam possessionem offerret aerario in turpissimi vectigalis compensationem, eoque efficeret, vt eius munificentiam amplexi IMPP. THEODOSIVS II. ET VALENTINIANVS III. omnia lupanaria prohibuerint, et lenones grauissime verberatos finibus vrbs expellendos esse sancierint. *Nov. Theodosii 18.* Sed tandem IUSTINIANVS in *Nov. 14.* non tantum omne omnino lenocinium et in ciuitate et in prouinciis prohibuit, sed voluit etiam, vt omnes lenones lenaeque a spectabilibus Praetoribus comprehensi, omnia *nouissima supplicia* sustinerent, gladioque punirentur; qui vero paterentur in sua domo lenonem vel huiusmodi praepositum operationis habere, neque illum scientes expulerint, decem librarum auri poenam sustinerent et circa ipsam periclitarentur habitationem.

§. XXVII.

Non mitius cum lenonibus in Iure Canonico actum. In *cap. vn. de lenonibus* in 7. enim constituit PAVLLVS IV. vt hi, qui masculos, vel puellas inuitas prostituunt, vltimo supplicio afficiantur; qui vero corrupto comite puerum, vel puellam abs se seductam, prostituunt, perfecto quidem flagitio capitali quoque poena plectantur, eo autem imperfecto perpetuo deportentur in insulam: in caeteris vero casibus lenones et lenae huiusmodi sustibus per vrbs publice caesi ab vrbe perpetuo exulare cogantur. Praeterea voluit, vt domus eius, qui sciens lenocinium ibi agi patitur, confiscetur, et insuper poena mille scutorum ab eo inferatur, in pios vsus conuertenda.

§. XXVIII.

Ius Carolinum *art. 122.* quoad lenocinium qualificatum simpliciter Iuris Rom. dispositionem confirmat, quod vero ad simplex attinet variis

variis id coërceri modis iubet *art. 123.* et verbis sollen nach Gelegen-
heit der Verhandlung und Rath der Rechtsverständigen oder
andern gestraft werden, res fere redigitur ad iudicis arbitrium. Cete-
rum pro delicti circumstantiis *cit. art.* statuta poena est aut relegatio,
aut expositio ad collarium (Stellung in Pranger) aut aurium ampu-
tatio aut denique fustigatio. Conf. CARPZOV in *Pract. Crim. P. II.*
Quaest. LXXI. num. 7. sqq. 57. sqq. KRESS ad *CCC. art. 122. §. 2.*
art. 123. §. 1. In hos quoque, qui domi suae lenocinium agi patian-
tur similis poena constituta.

Schol. Quod pertinet ad qualificatum lenocinium ratione poenae
discedit a Carolina et *C. C. Bambergensis art. 147.* ibi: der ist ehelos,
und soll mit ruten ausgehauen, und des landts verwisen wer-
den; et *Brandenburgica art. 149.* haftenus cum Bambergensi conue-
niens; et supra excitatus auctor des Lehenßpiegels *Part. III. fol. 102.*
ibi: vnd eyn solcher leno ist ehrlösig, vnd sol am leib gestrafft werden.

§. XXIX.

Si seductionem nullus omnino actus libidinosus sequitur, non qui-
dem poena ordinaria lenocinii obtinet, sed mitior; ad propria tamen
mitigantia haec circumstantia propterea non poterit referri, quod leno-
cinium tunc attentatum tantum, non consummatum sit (§. 5. n. 3.). Nec
magis ad mitigantia illud referri potest, si carnis delictum ad consumma-
tionem non peruenit, cum illud attentatum esse ad consummationem leno-
cinii sufficiat (§. cit.), per verba *C.C.C. art. 122. sq. zu unehrlischen, unfeu-
schen, zu sündlichen, fleischlichen Werken* &c. Rectius huc referas casum 1)
si quis pro lucro quidem sermones profert, quibus femina, vt alii stupran-
dam sese praebat, induci potest, vt tamen ex indole ingenii muliebris aliis-
que circumstantiis coniciat, conatus stupratoris fore frustraneos; tunc
enim, etsi stuprator voti compos fiat, dolus lenonis minuitur. 2) Si
quis postquam feminae stuprum cum alio persuasisset, eo nondum per-
petrato illud dissuadet; nam etsi deinde stuprum sequatur, minus per-
tinet ad illud leno contulit, minusque id ei imputatur. 3) Si lenoci-
nium simplex supponas, et meretricem prostitutam, ad mitigantia id
pertinet, quum *CCC. art. 123.* verbis: die sonst unverleumdete ehrlische
Personen sind, ad honestatem personae prostitutae respiciat. His casti-
bus addo 4) si quis in simplici lenocinio probabili errore pro meretri-
ce habet, quae talis non est; sic enim dolus minuitur. Ad exaspere-
rantia contra referri potest, 1) si leno non verba, non persuasiones
tan-

tantum, sed vim quoque adhibeat, ad inuitam et resistentem prostituentam; 2) si personam, quam prostituit, ad atrox admodum delictum exhibet, e. g. ad nefandam Venerem; sic enim circumstantiae, ad quas in poena facienda leges respexerunt, insignter aggrauantur; 3) si singularis nexus intercedit lenonem inter et personam prostitutam, vnde specialis illius obligatio oritur ad huius pudicitiam tuendam, veluti si leno frater, filius, tutor prostitutae.

§. XXX.

Romanum Ius olim non adeo attendisse *abactionem partus* *Dd.* vulgo asserunt; iurene an iniuria sic sentiant, aliorum esto iudicium. Confer. §. 7. Postea vero hoc delictum Romanos vindicasse constat, sed cum distinctione. Si mulier ipsa visceribus vim intulerat accepta pecunia, rei capitalis damnabatur, *L. 39. D. de poenis: sin non accepta pecunia, temporalis relegatione coërcebatur l. 8. D. ad L. Corn. de Sycar. l. 4. D. de extr. crim. l. 39. D. de poen.* Si alius mulieri abortionis poculum propinauerat, eoque mulier aut homo perisset, summo supplicio adsciebat; si mulier vel homo non perirent, humiliores in metallum, honestiores in insulam amissa parte bonorum relegabantur. De aliis casibus in iure Rom. nihil expressum. Ex dictis tamen haud improbable videtur, abactionem partus, de cuius vita constat, eiusque de cuius vita nondum constat, non prorsus eandem habuisse poenam. Caeterum ius Rom. inter partum dolo vel culpa abactum, quoad poenam non distinguere, asseruit *POECKER* in *diff. all. cap. 3. §. 12.* provocans ad *l. 38. §. 5. D. de poen.* vbi dicitur: *qui abortionis aut amatorum poculum dant etsi dolo non faciant: tamen quia mali exempli res est, humiliores in metallum, honestiores in insulam, amissa parte bonorum relegantur; quodsi eo mulier aut homo perierit, summo supplicio afficiuntur; in quod tamen susus inquirere non vacat.*

§. XXXI.

In Iur. Can. etiam si in *c. 7. §. 9. C. 32. q. 2.* fundetur discrimen inter partum animatum et inanimatum, isque, qui partum iam formatum abegit, homicida iudicetur, nullus tamen expressus textus abactionis foetus poenam determinans occurrit, praeter *c. 20. X. de homic.* vbi cum clericus, mulieri partum culposae, vt videtur, abegisset, INNOCENTIVS III. rogatus, vt misericorditer cum homine ageret, respondit: *Mos vero - - respondemus, quod, si nondum erat viuificatus conceptus*

ceptus, ministrare poterit: alioquin debet ab altaris officio abstinere. Adeoque de irregularitate tantum contracta, non autem de poena quicquam disponitur. Quum tamen per primo allegatos textus, nec minus etiam per *rubr. c. 20. X. cit.* appareat, homicidam haberi, qui viuum abegerat partum: nec poena homicidii principiis Iuris Canonici aduersabitur.

§. XXXII.

CCC. art. 133. quoad poenam abacti partus distinguit. Si viuus fuit partus vel mulier ipsa partum abegit, vel alius. Priori casu, si mater dolose egit, ob parricidium perpetratum poena est culeus. Posteriori casu aut pater vxori abortionis poculum dolose propinauit, aliusue ex ascendentibus, et, propter paritatem rationis, ordinaria eum parricidii poena manebit; aut vero extraneus, et masculus dolose agens gladio, vt homicida, femina, vt vulgo credunt, culeo punietur. Si tamen extraneae feminae quis gladii poenam dictauerit, fortasse non sine ratione ad verba Carolinae: *oder sonst zum Tod*, prouocabit, quum culei poena matri accommodata satis, feminae extraneae, vt pote tam grauius non delinquenti, non sine iniquitate quadam inferretur, praeter ea quoque verosimilitudine non careat, ob duplicitatem casus, quam Legislator constituit, duplicem etiam poenam adiectam; vnde, quum culeus haud dubie feminam sibi met ipsi abortum procurantem spectet, verba *oder sonst zum Tod* ad feminam extraneam haud immerito retuleris. Si tandem partus nondum animatus abigitur, poena relinquatur arbitrio iudicantium.

§. XXXIII.

Mitiganda poena videtur 1) in iis, qui quidem expulere foetum, sed praeter spem viuum et vitalem; quandoquidem *CCC. art. 133.* in poena ordinaria facienda ad caedem infantis secutam ex abactione respexit verbis praefertim: *als ein Todschläger*; 2) in iis, qui quidem partum abegerunt, sic tamen vt postea signa appareant, quod partus iam ante medicamentum epotum exanimatus fuerit, sponte mox egressurus 3) in iis, qui vim medicamenti non satis intellexerunt, nec eo sine dederunt vel sumserunt, vt partus abigeretur; sic enim dolus cessat, quem tamen *CCC. art. cit.* supposuit verbis: *so solch Uebel fürschlicher unmboßhaftiger Weis beschicht*; 4) qui per incuriam aut lasciuam vim feminam fecerunt, vel in rixae etiam ardore, quum hac ratione aut prorsus

fus dolus desit, aut multum minuatur, nec nisi intentio indirecta abi-
gendi adesse possit. Exasperanda vero erit, vbi interueniente mercede
crimen abortum commissum, aut cum morte grauidae fuerit coniunctum
ENGAV. in *Iur. Crim.* §. 398.

§. XXXIV.

Quae fuerit vetus infanticidii apud Romanos poena paucis dicam;
nec enim aliquot sufficerent plagulae, si rem pro dignitate tractare vellem.
In lege Cornelia de sicariis non de sicariis tantum, sed etiam de parricidis
actum, WAGNER in *diff. de supplicio parricidarum* §. 5. poenamque SVLLA
constituerat, quam L. Pompeia de parricidiis retinuit. *l. 1. D. de L. Pom-
peia de parric.* Atque secundum hasce leges, si infanticidium a matre
commissum, non poena cuius obtinebat, sed gladii, per *l. 9. §. 1. D.
cit. ibi: qui alias personas occiderint, praeter matrem et patrem, et
auum et auiam, quos more maiorum puniri supra diximus, capitis poena
plebentur, aut ultimo supplicio mastrantur.* Eadem quoque poena pu-
niendum esse auum, qui nepotem occiderit, MARCIANVS testatur in
l. 1. D. cit. An illud tantum de auo materno, an vero de paterno simi-
liter intelligendum sit, paucissimi dixerunt. Sed lectus non distinguit.
De infanticidio a patre commissio in dictis legibus nihil continebatur;
vnde patrem, ob vitae necisque ius, impune occidisse liberos, nonnulli
opinantur. WAGNER *diff. cit.* §. 7. DE MEESTER in *diff. ad l. 9.
D. ad L. Pomp. de parricid.* §. 17. Sed ita non soluitur nodus. Iam
supra (§. 9.) enim dictum est, patres hoc vitae necisque ius non vti
libitum exercere potuisse, sed tantum iuris ordine seruato. Quid ergo,
si, non patrio hoc iure, sed latronum more, occiderant liberos, si libe-
ros emancipatos, in quos soluta patria potestas, si naturales? Credide-
rim hos gladio puniendos fuisse, *arg. l. 9. §. 1. D. ad L. Pomp. de par-
ricidiis*, vt auus, etiam paternus, *l. 1. D. cit.* eadem ceteroquin vitae
necisque potestate in fructus, qua pater; vt mater *l. 1. D. cit.* qua pa-
ter quoad liberos emancipatos et naturales, et quoad suos etiam, si
potestatis limites excesserit, non potior iure. Nec obstat *l. 5. D. cit.*
vbi dicitur, quod HADRIANVS patrem, qui filium interfecerat in ve-
natione, in insulam deportari curauerit. Quod enim filius nouercam
adulterauerat, id erat mitigationis causa. Nouissime IUSTINIANVS
omne de ea re fuit dubium, postquam iure Codicis culeum indistin-
cte parricidis, tam feminis, quam masculis, tam matri, quam patri
parauit *l. vn. C. de his qui par. vel liber. occid.*

§. XXXV.

§. XXXV.

In Iure Canonico de poena infanticidii criminali nihil occurrit. Quae maxime huc pertinere noscuntur *c. 1. et 2. X. de his qui filios occider.* de eiusmodi casibus agunt, ubi ciuilibus potestas criminalem poenam, exilium nempe, iam inflixerat. Hanc, quoniam in priori casu collata fuerat in Pontificis arbitrium, ob singulares circumstantias idem remittit; in altero vero casu ob filios domi relictos matrem infanticidam a poena exilii dispensandam esse censet. Sed ea omnia praesenti nostro instituto parum inferuiunt.

§. XXXVI.

Quem supra iam aliquoties excitauimus vetus auctor des *Lebensspiegel* ubi fol. 103. de variis homicidii speciebus agit, et nominatim etiam de infanticidio, singularum poenas non putat vna regula comprehendendi posse, eiusque sententiae hanc rationem reddit: wann es werden neben den geschriebenen rechtten in solchen und andern sachen, mancherley gewohnheiten, die etwo löblich, vnuud eyns teyls wol zu verwerffen weren, gebraucht. Id huius Auctoris monitum, quisquis fuerit Carolinae Constitutionis Compiler in vsus suos conuertisse videtur. Nec enim in *CCC. art. 131.* praecepit, vt feminae infanticidii reae vitae sepelirentur et palo transfigerentur, sed tantum enunciatiue, hunc morem seruari, dixit: die werden gewöhnlich lebendig begraben, und gepfälet. Eidem vero hanc poenam pro regula displicuisse, ostendunt sequentia verba: wo aber solches Uebel oft geschehe, wollen wir die gemeldte Gewohnheit des Begraben und Pfälens, auch zulassen. Si enim haec poena permittitur tantum, et quidem supposita circumstantia singulari admodum aggrauante, non dubium est, quin posito casu ordinario et infanticidio per se spectato, non permittatur, sed potius reprobetur. Ita ergo secundum verba *CCC. art. 131.*: Aber darinnen Verzeiherung zu verhüten, mögen dieselbigen Uebelschättern, ertränket werden, in infanticidio a matre commisso obtinet poena suffocationis in aqua, suppositis his requisitis, si sc. 1) infans perfectus siue vitalis fuit, ob verba: oder Gliedmaß empfangen haben; 2) si factum ex intentione directa commissum, tum ob verba: heimlicher, böshäftiger, williger Weis. tum quia in eodem art. *CCC.* id factum vocatur ein Mord, et mater infanticida esse Mörderin. III. NETTELBLADT in *Diff. de homicidio ex intentione indirecta commisso* §. 41.

De patre infanticida in *CCC. art. cit.* nihil expressum; sed, quia tamen Ius Rom. non est mutatum, pater similiter culeo plectendus est (§. 34.). STRECKER in *diff. ad L. Pompei. de parric. Cap. II. §. 7. II.*

§. XXXVII.

Ad speciales causas mitigantes non immerito refertur, 1) si partus, etsi vivus, non tamen vitalis (gliedmäßig) fuit; tunc enim deest circumstantia, per verba *CCC. art. 131. oder Gliedmaß empfangen haben*, ad poenam ordinariam requisita: 2) omnis circumstantia, quae intentionem directam excludit, licet indirecta adsit, conf. CARPZOV. *P. I. Qu. XVII. n. 9. sqq.* tunc enim factum non est ein Mord, cui soli tamen poena ordinaria in CC. destinatur: 3) omnis circumstantia, quae dolum vel prorsus excludit, vel admodum minuit, sic enim circumstantia, ad quam Imperator in *CC. art. cit.* verb. *boßhafter, williger Weisß*, respexit, in totum aut pro parte tollitur. Illud contingit tunc, quando mater infantem recens natum in vivis esse probabiliter ignoravit, hocque errore inducta necavit partum, vel etiam si mater oppressa somno ex improviso partum suffocavit, vel si ex incuria quadam factum suscepit, ex quo mors infantis secuta. Hoc vero contingere potest, si mater, animo alienum occidendi, partum qui suus est interficit, vel ad dolosas importunasque aliorum sollicitationes, DE CRAMER *de poena filiae minorennis a matre ad infantem seductae* §. 10. II. *Opp. Tom. III.* aut si praecepto vel minis patris inducta necem intulit infanti recens nato. KRESS *ad CCC. art. 131. §. 3.* CARPZOV *P. I. Qu. XVIII. n. 45. 49.* quaeque sunt aliae id genus circumstantiae. Exasperatur et contrario poena praecipue 1) in illa, quae infanticidium forsitan saepius perpetravit, quo casu vel viva sepelitur palo transfixa, vel ante aquae immersionem forcipibus candentibus vellicatur *CCC. art. 131.*; aut 2) quae crudeli modo saevit in necatum.

§. XXXVIII.

Qui supra Patres Romanos liberos integros iure exposuisse negavit (§. 10.), id illos saepissime impune fuisse non negavit. Extrema egestas nonnullos excusavit, HUBER, *digress. lib. II. cap. 5.* aliis colorem suppeditavit. Ita LACTANTIVS *Div. Inst. lib. VI. cap. 20.*: *Quid illi, quos falsa pietas cogit exponere? Non possunt innocentes existimari, qui viscera sua in praedam canibus obiciunt, et quantum in ipsis est, crudelius necant, quam si strangulassent.* - - *At enim parricidae*
fa-

facultatum angustias conqueruntur, nec se pluribus liberis educandis sufficere posse praetendunt etc. Forte et aliae temporum calamitates tolerantiam mali suaserunt. Sed eius rei historiam pertexere vetat angustia pagellarum. Id annotasse sufficiat, quod expositio nonnumquam pro caede infantum fuerit *l. 4. D. de agn. et al. lib. L. 2. C. Theod. de Expositis*, et tale quid audenti poenam VALENTINIANVS Sen. minitauerit *l. 2. C. de infant. expos.* Adde quoque *l. pen. C. de pat. pot.* Has poenas vterius determinat IVSTINIANVS in *Nou. 153.* et quidem secundum *pr. Nou. cit.* qui talia perpetrarent, poenis extremis subiciuntur, quo magis alii horum exemplo fierent temperatiores. Et, si persona exposita in statu seruili fuerit, eam iubet omnibus modis liberam esse *all. Nou. cap. 1. l. 2. 3. C. de inf. expos.* Quum vero haec *Nou.* vt et *tit. C. de infant. expos.* poenam nimis indeterminatam fiant, non adeo improbabilis est sententia BEYERI ad *CCC. art. 132. pos. 6.* legem videlicet Corneliam vel Pompeiam locum inuenisse quoad exponentes cum animo interitum infantis accelerandi; vt adeo poena spectanda sit, quae in parricidas hoc iure introducta erat.

§. XXXIX.

In Iure Canonico *c. 9. D. 87. de eo, qui infantem ante ecclesiam exposuerat, nec tamen proposita a collectore contestationis epistola intra tempus competens repetierat, haec habentur: Sane, qui post praedictum tempus calumniator extiterit, vt homicida, ecclesiastica discriptione damnabitur, sicut patrum sanxit auctoritas.* Caeterum, licet in *c. vn. X. de inf. et langu. expos.* de statu exposititiorum agatur, de poena exponentium tamen nihil ibi occurrit.

§. XL.

Secundum Nemesin Carolinam *art. 132.* ante omnia videndum, an infans expositus expositione perierit, an viuus seruatus fuerit. Priori casu, si scil. infans perit von solchem Hinlegen, non dubitandum est, quin infanticidium adfit (§. 9. 38.): sic etiam sentiente TENGLERO, qui postquam im Leuenspiegel fol. 103. de variis speciebus homicidii egerat, sequentia addit: wann hierin mögen auch verstanden vnd gerechtfertigt werden die sñenen, so ihr engen kinder erödtten, von in legen, vertreiben etc. Quamobrem discernendus est casus, vbi parens, ab eo, vbi extranea persona partum exposuit. Si mater praecise infantem exposuit, *CCC. art. cit.* haec habet: so soll man die Mutter, nach Gele-

genheit des gefährlichen Hinlegens, am Leib oder Leben straffen, adeo-
que speciem poenae non determinat, sed potius Iudici argumento legum
determinandam relinquit. Sic igitur ex *CCC. art. 131.* decisio petenda
erit, quemadmodum huc digitum intendit et *CC. Bambergensis art. 157.*
Item so eyn weib jr kindt * * von ir legt, vnd das kindt wird funden
vnd ernert, dieselbig muter soll * * an irem leib nach Gelegenheyt
der sach, vnd radt der verstandigen gestrafft werden. Stirbe aber
das kindt von solchem hinlegen, soll die Mutter gestrafft werden, wie
im nechst vorgesaktem articke (scilicet de infanticidio a matre
commisso) bestimt ist; et *CC. Brandenburgica art. 159.* prorsus cum
Bambergensi conueniens. Ex quo conficitur, quod mater, vel, quod
idem est, pater, si intentione directa occidendi infantem exposuerint,
morsque ex eo secuta fuerit, ordinario parricidarum supplicio, nimirum
culeo, plectendi sint, *LEYSER Med. ad P. Vol. IX. spec. 613. m. 1.*
CARPZOV Pr. Crim. P. 1. Q. 10. n. 8. a quibus dissentiunt *STRYCK*
Vf. mod. Tit. ad L. Corn. de Sicar. §. 12. *KRESS ad CCC. art. 132.*
§. 1. not. 1. p. 425. In vero expositio intentione indirecta occidendi a
parente facta, poena ordinaria homicidarum, nimirum gladii, obtine-
bit. Sin infans vel prorsus non mortuus est, vel saltem ex ipsa exposi-
tione mors eius non secuta, poena est arbitraria, per *CCC. art. cit. ibi:*
soll * * nach Gelegenheit der Sach und Rath der Verstandigen ges-
trafft werden. De reliquis casibus, in textu quippe non expressis
vid. §. Iq.

§. XLI.

Mitiganda erit poena exponentium 1) in iis, qui per se iam debiles seu
non vitales infantes exposuerunt (§. 37.); 2) si tantum intentio indirecta
occidendi adest (§. 37. 40.), ex modo periculosa expositionis colligen-
da, *CCC. art. 132.*; 3) si omnis occidendi intentio abest, licet expo-
situs dolo fiat (§. 37.); 4) si exponens est persona extranea, sic enim, etsi
infantis mors sequatur, non adest parricidium, *LEYSER Med. Vol. IX.*
sp. 613. m. 3.; 5) si ex expositione mors infantis non actu secuta, *CCC.*
art. 132. (§. praec.) quum hac ratione infanticidium tantum attentatum
sit, et circumstantia, ad quam Legislator in poena sancienda respexit,
vel maxime cesset; praesertim 6) si maxima necessitas et impossibilitas
alendi partum accesserit, et in expositione cura seruandi infantis vi-
tam adhibita. 7) Si expositio ita facta, vt non tam animus
partum derelinquendi, quam potius onus alendi in alium transferendi,
inde appareat, qualem casum sistit *LEYSERVS loc. cit.* sic enim mi-

nuitur circumstantia in poenam influens, arg. CCC. 132. ibi: *um das sie des abkommen.* Exasperabitur e contra poena, 1) si expositio, praesertim ex qua infantis mors secuta, saepius reiterata, vel 2) infans animalibus e. g. canibus, fuis, in praedam obiectus, atque ab iis confutatus, aliove eiusmodi crudeli ratione infantis expositio facta est.

§. XLII.

De poena sterilitatis procuratae in genere in *Legibus Seculi*, prouti ius civile in c. 5. X. de *testam.* vocatur, nihil occurrit. De castratione non modo in Scto ad Legem Corneliam de ficariis facto, sed etiam in diuersis HADRIANI constitutionibus, actum. Illo, castratores poena Corneliae legis plectendos esse, constitutum l. 3. §. 4. D. ad L. Corn. de *ficar.*; in his, bonorum confiscatione retenta, atrocior poena determinata, l. 4. §. 2. D. cit. ibi: *Ac si quis aduersus Edictum meum fecerit, medico quidem, qui exciderit, capitale erit, item ipsi, qui se sponte excidendum praebuit.* Hi, qui thlibias faciunt (i. e. qui aliis testes atterunt) ex Constitutione Diui HADRIANI, in eadem causa sunt, qua hi, qui castrant l. 5. D. eod. l. 128. D. de V. S. per consequens eadem poena eos teneri oportet conf. l. 4. l. 6. D. eod. Non minor CONSTANTINI M. feueritas, l. 1. C. de *Eunuchis.* Sed paulo elementior IVSTINIANVS in Nou. 142. c. 1. viros quidem vicissim castrari, eorum bona fisco addici, ipsos vero, si mortem euaserint, in gypsum, mulieres autem, quatale quid egerint, praeter confiscationem bonorum, in exilium mitti, voluit.

§. XLIII.

Secundum Ius Canon. is, qui ad potandum dedit, vt quis non possit generare, aut concipere, aut nasci soboles homicidae iudicatur similis c. 5. X. de *homic.* et, quamuis de poena nihil expressum, cum hisce principiis tamen homicidii poena conueniet.

Schol. Rationem, cur omnes circa hoc delictum leges allegatae tam Teuerae sint conditae, illam habent Dd. quod idem sit hominem vegetum iam natum occidere atque spem prolis, cuius gratia tot matrimonia ineuntur, eripere, mares impotentes feminasque steriles reddendo; sicque futuram impediendo cum generationem tum conceptionem, NEYER ad CCC. art. 133. pos. 8. adde POECKEL l. c. cap. III. §. 29. atque huc etiam ipsa CCC. digitum intendisse videtur.

§. XLIV.

§. XLIV.

Iura Criminalia Carolina nefandum hoc crimen in viro, sicuti in homicida, poena gladii; in muliere vero; quamvis hoc in se ipsam perpetret, culeo aut alio capitali supplicio vindicari iubent, *CCC. art. 133.* Sed addit Imperator: so solch Uebel fürseßlicher und boshaftiger Weiß beschicht i. e. si cum reatu et dolo fiat, et vellem conferri, quae dicta sunt supra §. 32. Circumstantia vero, ad quam in poena constituenda Legislator potissimum respexit, est vita speratae prolis hac ratione impedita, vt indicant verba *CCC. art. cit.* als ein Todschläger. De poena masculi se ipsum sterilem reddentis quaestio institui possit; quum vero fufius haec disputare res admodum inutilis, quandoquidem, etiam si in thesi sint plana omnia, ob summam tamen incertitudinem circumstantiae, an vmquam persona, quae sterilis effecta, prolem habitura fuisset, si sterilis non esset reddita, in hypothesi numquam tuta applicatio, quo fit, vt ad poenam capitalem numquam perueniri possit. *KRESS ad CCC. art. 133. §. 4. not. 1.* Quae quum ita sint, ne nihil agere videar, praeter omnem necessitatem et vtilitatem huic disquisitioni diutius immorari nolo.

§. XLV.

De mitigantibus in procurata sterilitate parum dicere attinet. Huc maxime referenda erit 1) summa incertitudo circumstantiae, quae Legislatorem ad poenam statuendam mouit (§. praec.); 2) is casus, vbi quaedam vestigia adfunt impotentiae, quae ante medicamenta epota, vel manum admotam, adfuit; sic enim corpus delicti sit incertum (§. 6.); 3) si culpa tantum in alios admiffa delictum perpetratum, ob verba *CCC. art. 133.* so solch Uebel fürseßlicher und boshaftiger Weiß beschicht. Si enim quis culpam in semet ipsum committit, regulariter poenae non locus est. Quod tandem exasperantia spectat, ea non quidem plane defunt; sed quia tamen pleraque non tam specialia sunt, quam omnium fere criminum communia, de illis fufius agere non conuenit proposito.

SOLI DEO GLORIA!

PRAENOBILISSIMO ATQVE DOCTISSIMO
DOMINO RESPONDENTI
AMICO SVAVISSIMO

S. P. D.

P R A E S E S.

Quam nuper admodum mihi exhibuisti Dissertationem, magna
abs TE cura conscriptam. eam nunc reddo TIBI, totam
adhuc TVAM. Quae enim addidi, aut passim mutavi, tam pau-
ca tamque exigua sunt, ut merito negligantur. Coniungis in hoc
TVO scripto crimina, quae singula singulis Dissertationibus sat
eberem materiam praebuissent: nec iuerm in facias, quod unum ex
illis seligere suavissem, si citius consilii TVI me certiozem reddidif-
ses. Sed temporis angustia mutationem propositi non tulit: nec
illam adeo iudicavi necessariam, cum sic quoque diligentiae eruditio-
nisque TVAE praeclarum edideris documentum, atque, non esse
TIBI incognita, quae nouiter in orbe literario inuenta sunt, osten-
deris. Restat, ut Doctissimorum Aduersariorum dubiis in publico
conuentu satisfacias; eaque in re, quin talem TE praestiturus
sis, qualem in Opponentis sparta exornanda iam saepius, in Fride-
riciana etiam nostra, TE praestitisti, non dubito. Qui igitur me
comitem elegisti, adstabo quidem, sed testis TIBI et auditor po-
tius, quam auxiliator: is enim es, qui auxiliatore non indiget.
Gratulor interea et TIBI, et admodum Venerando PAREN-
TI TVO, Inspectori Circuli Ierichouiensis, et Pastori Pri-
mario Buyenssi meritissimo: TIBI, amice aestumatissime, de
eruditione multis laboribus quaesita, eiusque nouo specimine;
Venerando PATRI TVO de filio non docto tantum, sed
etiam, quod longe maximum est, moribus ornatissimo. In pa-
riam reduci obueniant TIBI laborum praemia, videns fortuna;
quais ut diutissime tranquille fruaris ex animo precor. Caeterum,
quisquis futurus es, ut TVAE memoriae, amicitiae TVAE, me
semper commendatissimum habeas, hoc est quod obnixè rogo. Vale.

X

PRAE.

PRAENOBILISSIMO ORNATISSIMOQVE
CAROLO FERDINANDO GVILIELMO
B E S E K E

BVRGENSI

S. D.

CHRISTIANVS ERNESTVS DE WINDHEIM

P. P. P. O.

PARENTI SVMME REVERENDO et optimo, de TVA amicissime mi BESEKE in honorem Dei et Patriae educatione semper paterna anxietate sollicito, donum sane magis acceptum, quam litterarium hoc munus TVAEQVE diligentiae et eruditionis publicum specimen, transmittere non potuisses. Sicuti ILLE enim semper TE propter virtutem TVAM TVVMQVE in TE erudiendo ardorem eximium enixe amavit, nullisque sumtibus pepercit, maioresque, si opus esset, in TVAM salutem lubenter infunderet: sic TV iam ILLI, licet de TE nihil, nisi laudabilia vel sine hoc specimine expectanti, hocce TVO commonstras opusculo, a TE sumtus academicos non frustra, nec cum probro atque dedecore effusus esse, nec sine publico diligentiae et bene actae vitae academicae testimonio in patriam redis dulcissimam. Gratulor ergo SVMME REVERENDO PARENTI filium bene moratum ac eruditum, Gratulor et TIBI praeclarum profectuum TVORVM specimen in lucem emissum, quod TE eadem promittuntur defenditur esse, praesagio, qua illud conscripsisti. DEVS T. O. M. adsit TIBI semper gratia sua, vt eum doctrinae gradum attingas, ex quo aditus TIBI pateat opportunus, ad TVAM, aliorum felicitatem promovendam. Vale, et in me meosque amando, vt huc vsque fecisti, perge. Dabam in Fridericiana Franconica d. V. Febr. MDCCLXIII.

Dear

Dear Friend,

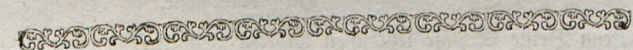
The multitude of documents of your Love and Friendship for me, obliges me, to give a public testimony, how much I do esteem your noble heart and incomparable Knowledge, and to congratulate you upon that excellent dissertation, you have written presently, to give the world a public proof how close you do study, and how strong you are endeavoured, to learn for the use of world. Wishing you all happiness, health and recompense of your Virtue. I recommend me to your perpetual friendship, and beg to be persuaded, that I am pretty to oblige you in what I may, and that I shall be for ever

Sir

Your faithful friend and servant

John Gerlach Just of Voigts

Student in Law, Born at Celle.

Der Wahrheit würdig lob bleibe Deiner Schrift zum Preis:
Dein Fleiß belohue Dich; das Vaterland den Fleiß.

Zu Bezeugung seiner Pflicht und Freude schreibe
diese geringe Zeilen bey
des Herrn Verfassers
ergebenster Freund und Diener

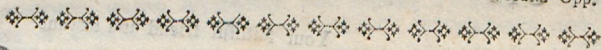
Johann Christian Zindel
aus Anspach.

MONSIEUR,

Ce n'est pas que je pretende faire par ces lignes le panegyrique de Vos belles qualitez & de Vos rares vertus. Je renfermeroie un-trop grand sujet dans un trop petit espace. Toutes les eloges sont trop foibles pour les donner a des qualitez aussi brillantes, que les vottes. Je les admire comme je le dois & tous ceux, qui ont l'honneur de Vous connoitre en font le meme. C'est plutot **MONSIEUR** pour Vous rendre un temoignage public de la reconnoissance, que je Vous ai de l'honneur que Vous me faites d'etre temoin d'un acte si glorieux & pour Vous assurer de mes tres-humbles respects. Je voudrois etre en etat de Vous exprimer avec assez de vivacite les sentiments de mon coeur & combien je suis sensible à la gloire que Vous allez remporter. Vous connoissez mon coeur & Vous en jugerez Vous meme. Je n'ai que faire de remplir ces lignes des souhaits, Vos vertus peuvent exiger du Ciel tout ce qu'on peut vous souhaiter. Juste comme il est, il ne laissera pas de Vous combler de tous ses bien & de toutes ses benedictions. Conservez moi l'honneur de votre amitié je Vous en prie très-humblement. Il n'y a rien que je ne fasse pour la meriter & toute la gloire à laquelle j'aspire c'est d'etre

MONSIEUR,

votre très-humble & très obeissant Serviteur
Jean Wolfgang Chretien Krauseneck
Etudiant en Droits de Baireuth, Opp.

Du Den die Hoheit edler Seelen zieret
Zu der die Weisheit Deine Freundin führet,
Zu der die Tugend die Dein Herze fühlte
Dich vorbehielte.

Wenn Deine Schläfe legt schon Lorbeern schmücken
Wenn Deinern Ernst schon solche Proben glücken,
D welche wird die Reihe künftiger Zeiten
Dir erst bereiten!

Denn denkt mein Herz das Glück in Deiner Liebe,
Denn fühlte es stärker iene sanfte Triebe;
Doch ihre Größe -- könnte nur in Bildern
Ein Befeske schilbern.

Diese Zeilen sind es, welche Sie, werthe ster
Freund, von der Hochachtung überzeugen sollen,
mit der ich beständig seyn werde
Ihr ergebenster Diener
Johannes von Hartlieb
aus Memmingen, Opp.

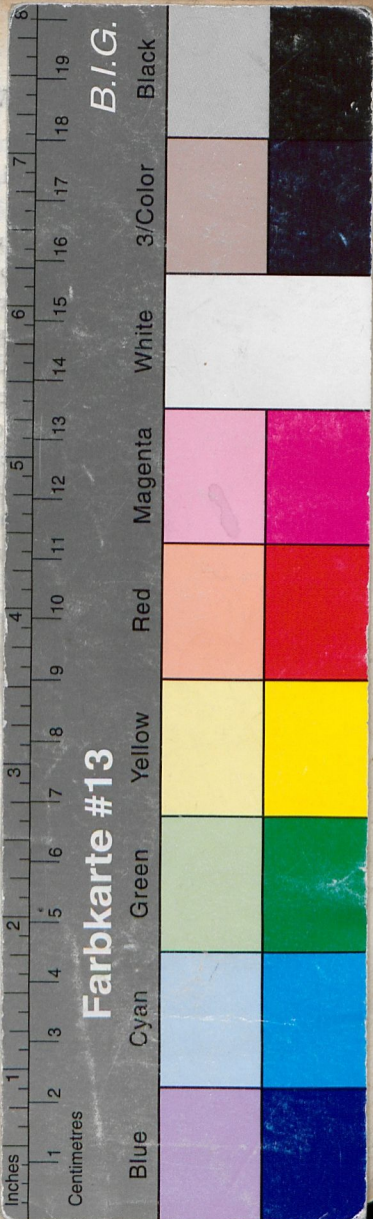
ULB Halle

005 355 311

3

Cr. 13. num. 5.
2

DE
CRIMINIBVS
DELICTORVM CARNIS
VTPLVRIMVM ACCESSORIIS
DISSERTATIO

P. 444

QVAM
IN ALMA FRIDERICIANA
PRAESIDE
VIRO CONSVLTISSIMO AC DOCTISSIMO
DOMINO
IOANNE CHRISTOPHORO
RVDOLPHO D. 1763, 2

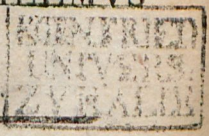
IVR. P. P. O. ET PHIL. EXTRAORD.
ELECTORALIS MOGVNTINAE ACADEMIAE SCIENTIARVM VTILIVM
ERFORDENSIS MEMBRO ORDINARIO ET SOCIETATIS
TEVT. ERLANG. SOCIO HONORARIO

PATRONO AC FAVTORE SVO
OMNI OBSERVANTIAE STUDIO DEVENERANDO

DIE FEBRVARII CIOIDCC LXIII
PLACIDAE ERVDITORVM DISQVISITIONI

SVBIICIET
AVCTOR ET RESPONDENS
CAROLVS FERDINANDVS GVILIELMVS
BESEKE

BVRGO - MAGDEBVRGENSIS
SOCIET. TEVT. ERLANG. MEMBR. ORDINAR.

ERLANGAE
EX OFFICINA WALTHERIANA.